

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, M. H. Damme Jr.,
G. D. Jordens, J. F. Ligtenberg, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3, per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Aan de Studeerenden aan de Polytechnische School.

In 't najaar van 1899 werd de in het Delftsch Studenten-Corps bestaande Commissie tot Behartiging der Studiebelangen opgeheven. Niet echter tegen zulk een Commissie in 't algemeen, doch slechts tegen de bestaande bleken de meeningen gekant; immers onder de overwegingen die tot het afschaffingsbesluit leidden nam een voorname plaats in, dat het behartigen der studiebelangen niet door alle studeerenden geschiedde, dat een Commissie gekozen uit en door alle studeerenden beter zou werken. Toen dan ook eenigen tijd geleden Practische Studie aan de andere vakverenigingen voorstelde mee te werken om een dergelijke Commissie, maar nu gekozen uit alle ingeschrevenen, weer in 't leven te roepen en daartoe een regelingscommissie te benoemen, die voorstellen dienaangaande zou doen, werd dit door de drie vakverenigingen met bijna algemeene stemmen goedgekeurd. Tot leden dier regelingscommissie werden gekozen de heeren Tegelberg en Hallo door Leeghwater, Hövig en Von Faber door de Mijnbouwkundige Vereeniging, Van Bunschoten en Holleman door 't Technologisch Gezelschap en Van Heyst en Van den Broek door Practische Studie. De eerstgenoemde vervulde de taak van president, de laatstgenoemde die van secretaris. 't Hier nevensstaande reglement is het door die Commissie ontworpen en zal op een nader te bepalen datum in een vergadering van de ingeschrevenen der P. S. behandeld worden.

Bij 't ontwerpen hebben wij zooveel mogelijk getracht beknopt te zijn. Ons streven was de principes, het wezen en doel der Commissie, haar wijze van werken vast te leggen, maar detaillering op enkele punten alsook de verdeling van arbeid aan de Commissie zelve over te laten; een huishoudelijk reglement scheen ons daarvoor de plaats. Hierdoor wordt bereikt dat niet voor elke kleinigheid, die in praktijk niet goed blijkt te zijn, eene wetswijziging noodig is.

De leidende gedachte hebben wij uitgedrukt in art. 1; de overige artikels zijn slechts een uitwerking en een mogelijkmaking van de principes daarin vervat. De ingeschrevenen te vertegenwoordigen en erkend te zijn door den Raad van Bestuur achtten wij de voorwaarden, maar in zekeren zin ook de waarborgen voor het werken met succes.

Die erkenning is door ons niet aangevraagd.

Wij meenden beter te doen eerst de artikelen 1—5 op welke een aanvraag zou moeten geschieden definitief te laten vaststellen door de vergadering van ingeschrevenen, dan ons nu reeds te wenden tot den Raad van Bestuur met artikels die misschien over 14 dagen al een wijziging behoeften.

't Moge op 't eerste gezicht een eenigszins zonderling effect maken dat over art. 1 door de ingeschrevenen 't eerst gestemd wordt, dat deze dus 't eerst zulk een erkenning uitspreken, dit zonderlinge verdwijnt indien we in 't oog houden dat aanname van art. 1 door de ingeschrevenen niets anders beteekent dan een gewone uitspraak van de wenschelijkheid, dan een machtiging aan ons gegeven om uit hun naam die erkenning aan te vragen.

Genoemde artt. 1—5 dan geven in hoofdzaak aan samenstelling en wijze van werken der commissie, regelen dus ook de verhouding van commissie en Raad van Bestuur. In de wijze van werken is een belangrijk verschil met die der vorige commissie, vooral wat het jaarverslag aangaat.

Wij hebben gemeend, dat een zoodanig voor ieder te lezen verslag in den Almanak niet de plaats was tot het geven van een oordeel over de verschillende colleges.

Wij zijn bovendien van oordeel dat dit afzonderlijk behandelen van elk college 't zwakke punt en een der oorzaken van 't weinige succes was der vorige commissie. Indien wij nog verwijzen naar de antwoorden door den Heer De Gelder op zijn bekend schrijven (zie Studenten Weekblad 1e jrg. No. 25) ontvangen en meedeelen dat wij door particuliere gesprekken in onze meening versterkt werden, dan is o. i. voldoende ter verdediging dezer weglating gezegd. De taak der commissie wordt hierdoor zwaarder, 't verslag nu alleen loopend over de studie in meer algemeenen zin zal meerdere toewijding vereischen.

Voor de wijze van werken en samenstelling van 't verslag zie artt. 14, 15 en 17, die geen nadere toelichting behoeven.

Art. 5 volgt logisch uit het aanvragen van erkenning op eenige artikels.

Bij de verkiezing en samenstelling hebben wij gestreefd zooveel mogelijk belangen te vertegenwoordigen zonder de commissie daarom te uitgebreid te maken.

Stemmen alleen op gestelde kandidaten scheen ons sneller en geschikter.

De financieele quaestie hebben wij 't best meenen op te lossen door den steun der vakverenigingen te vragen. Waar immers een contributie heffen van alle ingeschrevenen onmogelijk, 't uitoefenen van 't kiesrecht of een ander recht afhankelijk te stellen van een bijdrage tegen 't principe van algemeene vertegenwoordiging was, is de eenige weg aan de vakverenigingen steun te verzoeken.

Bezwaren zouden zijn dat niet-leden voordeel trekken van de vakverenigingen, dat de commissie afhankelijk werd van die vereenigingen. Moge 't eerste bezwaar (denkbeeldig bovendien) geheel opgeheven worden door een algemeen toetreden van niet-leden! Voor 't tweede geldt dat deze afhankelijkheid (financieel slechts) van vereenigingen die toch 't zelfde doel voorstaan als de commissie, n.l. 't belang der studie te behartigen weinig drukkend zal zijn.

De steun is nog te kort geleden aangevraagd om nu reeds antwoord te hebben. Voor de algemeene vergadering zal dit er echter zijn. Wij zien dit met gerustheid te gemoet, omdat de vakverenigingen immers door 't benoemen van een regelingscommissie getoond hebben in deze zaak hun medewerking te willen verleen, omdat zij bovendien ons 't imperatieve mandaat gegeven hebben de regeling zoo te doen zijn dat alle ingeschrevenen medewerken en dan is o. i. geen andere dan de door ons voorgestelde regeling mogelijk.

Ook de uitgave van 't jaarverslag meenden wij dat moest geschieden in overleg met de vakverenigingen; de wijze waarop scheen ons beter aan de aanstaande commissie over te laten. Ons idee was de publicatie te doen geschieden in een jaarboekje, dat bovendien verslagen der vereenigingen, examenopgaven, 't reglement en eenige stukken voor den a. s. ingenieur of technoloog van belang kan bevatten, maar zooals gezegd, wij lieten dit over aan de commissie.

't Gratis verstrekken van 't reglement aan alle nieuw-ingeschrevenen scheen ons noodig ter kennismaking en geheel passend in 't gevolgde systeem.

Of dit Reglement in de praktijk voldoen zal is een vraag door den tijd slechts op te lossen. Wij wilden de principes kort en duidelijk zeggen. Mocht daardoor iets weggelaten zijn dat een plaats had moeten vinden, mocht iets zuiverder gezegd kunnen worden, wij zullen opmerkingen en amendementen dienaangaande gaarne overwegen.

Gedurende 14 dagen ligt dit reglement ter lezing en kan dan van schriftelijke ondertekende amendementen worden voorzien. Als maatregel van orde is besloten op de vergadering (tijd en plaats worden nader bekend gemaakt) geen andere dan deze amendementen in behandeling te nemen, behoudens een enkele redactiewijziging. Zeer gaarne zal ook elk der bovengenoemde commissieleden inlichtingen en mededeelingen verschaffen.

Ten slotte wekken wij u op zoowel door uw opmerkingen en amendementen als door uw komen op de vergadering uw belangstelling te toonen. Van 't nut dat een Commissie ter Behartiging der Studiebelangen kan hebben behoeven wij u niet te overtuigen. Om van die mogelijkheid echter waarschijnlijkheid te maken dient zij te kunnen staat maken op de medewerking der studeerenden. Laat deze medewerking reeds bij 't ontstaan der commissie blijken.

Ontwerp-Reglement der Commissie tot Behartiging der Studiebelangen.

Art. 1. De Commissie tot Behartiging der Studiebelangen vertegenwoordigt de ingeschrevenen aan de P. S. in zaken de studie betreffende. Zij is als zoodanig erkend door den Raad van Bestuur.

Art. 2. De Commissie bestaat uit leden der zes verschillende afdelingen der P. S. Zij wordt gekozen door en uit de ingeschrevenen, met uitzondering van hen, die voor de eerste maal ingeschreven zijn.

Art. 3. De Commissie doet datgene wat haar door de ingeschrevenen in het belang der studie wordt opgedragen, verder al wat haar in dat belang gewenscht voorkomt. Daartoe stelt ze zich in verbinding met den Directeur, den Raad van Bestuur en de Docenten der P. S.

De Commissie is van haar doen en laten verantwoording schuldig aan de ingeschrevenen.

Art. 4. Voor opmerkingen over colleges of de inrichting der P. S. wendt de Commissie zich, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, tot den betreffenden docent of tot den directeur.

De toestand van het onderwijs en die der P. S. in algemeen zin, worden éénmaal in het jaar behandeld in een, door de ingeschrevenen goed te keuren adres, gericht aan den Raad van Bestuur.

Dit adres met het ingekomen antwoord, benevens een overzicht van de verdere werkzaamheden der Commissie in het afgelopen jaar, vormen het jaarverslag, dat gepubliceerd wordt.

Art. 5. Wijzigingen in artt. 1—5 kunnen slechts geschieden met goedkeuring van den Raad van Bestuur.

Art. 6. De ingeschrevenen der P. S. worden verdeeld in de volgende afdelingen:

- Technologen;
- Civiel-ingenieurs;
- Bouwkundige ingenieurs;
- Scheepsbouwkundige ingenieurs;
- Werktuigkundige ingenieurs;
- Mijnen-ingenieurs.

Art. 7. Alleen zij behooren tot één of meer afdelingen die daarvoor zijn ingeschreven bij den directeur der P. S.

Ingeschrevenen voor verschillende studievakken kunnen zelf de afdeling waartoe zij wenschen te behooren bepalen, behoudens goedkeuring der Commissie tot Behartiging der Studiebelangen.

Art. 8. De ingeschrevenen hebben het stemrecht voor de afdeling(en) waartoe zij behooren, behalve zij die voor de eerste maal bij den directeur zijn ingeschreven.

Art. 9. Iedere afdeling is in de Commissie vertegenwoordigd, door één lid van het 3e of 4e studiejaar, wanneer ze 25 of minder, door twee leden indien ze meer dan 25 stemgerechtigden telt. Bovendien kiezen alle stemgerechtigden één lid der Commissie uit het 1e of 2e studiejaar.

Art. 10. De Commissie wordt in October bij de bus gekozen uit kandidaten door de aftredende Commissie, of door minstens 5 stemgerechtigden van de betreffende afdeling gesteld. Zijn er echter minder dan 20 stemgerechtigden

dan kan kandidaatstelling geschieden door minstens $\frac{1}{5}$ van het aantal stemgerechtigden.

De leden der aftredende Commissie zijn herkiesbaar.

Art. 11. Is voor elke vacature slechts één kandidaat gesteld, zoo wordt deze geacht te zijn gekozen. Zijn er meerdere kandidaten, zoo heeft tusschen hen een stemming plaats op twee achtereenvolgende dagen.

Degene die bij deze stemming de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen heeft verkregen, is gekozen.

Is geen meerderheid verkregen dan zal herstemming plaats vinden tusschen de 2 kandidaten die het grootste aantal stemmen hebben verkregen.

Art. 12. De dag vóór welken kandidaten moeten gesteld zijn, de door de Commissie gestelde kandidaten, benevens tijd en plaats voor de eventuele stemming en herstemming, worden minstens één week te voren bekend gemaakt.

Art. 13. De Commissie kiest uit haar midden een president, een secretaris en een penningmeester.

Art. 14. De Commissie is verplicht elke schriftelijke, ondertekende aanmerking, wensch, enz., de studie aan of de inrichting van de P. S. betreffende door één of meer ingeschrevenen ingediend te onderzoeken en bij gebleken gegrondheid er gevolg aan te geven volgens art. 4.

Art. 15. Acht zij die aanmerking, wensch, enz. ongegrond dan deelt ze dit mede aan den indiener of de indiëners daarbij hare motieven vermeldende. De indiener of indiëners kunnen echter hun aanmerking enz., onderwerpen aan het oordeel van eene vergadering.

Art. 16. Een afdelingsvergadering wordt bijeengeroepen door de Commissie of op aanvraag van een aantal leden dier afdeling evengroot als voor kandidaatstelling geëischt wordt.

Een algemeene vergadering wordt door de Commissie of op aanvraag van tien ingeschrevenen bijeengeroepen.

Alle voorstellen, moties, enz., moeten op een vergadering om te worden aangenomen de meerderheid van 't aantal geldig uitgebrachte stemmen hebben. Bij staking van stemmen (zie echter art. 23) wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

Art. 17. Het in art. 4 bedoelde adres wordt gedurende minstens tien dagen ter lezing gelegd en kan door de ingeschrevenen van schriftelijke, ondertekende opmerkingen worden voorzien, waarna het in een algemeene vergadering wordt behandeld en definitief vastgesteld.

Art. 18. Het in art. 4 bedoelde verslag wordt door de Commissie gepubliceerd in overleg met de vakverenigingen.

Exemplaren hiervan worden gezonden aan den Raad van Bestuur, den Directeur, de Docenten en de Assistenten der P. S. Bovendien wordt dit verslag tegen den kostenden prijs verkrijgbaar gesteld voor de ingeschrevenen der P. S.

Art. 19. De Commissie wordt financieel gesteund door de vakverenigingen. Deze dragen in de kosten bij naar verhouding van het aantal hunner leden. Van alle uitgaven is de penningmeester verantwoording schuldig aan de besturen der vakverenigingen. Buitengewone uitgaven kunnen niet geschieden dan met goedkeuring van die besturen.

Art. 20. Het ter lezing liggen van het adres, vergaderingen en verkiezingen mogen niet geheel of gedeeltelijk vallen binnen 8 dagen vóór of na eene vacantie.

Aankondigingen, ter lezing liggen van het adres, vergaderingen of verkiezingen moeten geschieden op een voor alle ingeschrevenen of de betrokken afdeling toegankelijke plaats.

Art. 21. Alle ingeschrevenen krijgen bij hun eerste inschrijving kosteloos een exemplaar van dit reglement.

Voor meerdere exemplaren wordt de kostende prijs in rekening gebracht.

Art. 22. Voorstellen tot reglementswijziging gaan uit van de Commissie of van minstens tien ingeschrevenen.

Deze voorstellen worden minstens één week ter lezing gelegd en kunnen door de ingeschrevenen van schriftelijke, ondertekende amendementen worden voorzien. Op eene algemeene vergadering uiterlijk drie weken na de indiening gehouden, wordt over de voorstellen en de amendementen gestemd.

Art. 23. Dispensatie van eenig artikel behalve art. 1—5 kan verleend worden met $\frac{2}{3}$ van 't aantal geldig uitgebrachte stemmen.

Art. 24. In gevallen waarin dit Reglement niet voorziet beslist de Commissie, zoo ook in geval van twijfel over uitlegging van eenig artikel.

Antwoord aan den heer C. F. L.

Wanneer ik niet van het tegendeel overtuigd was, dan zou ik uit de stukken van den heer L. over landnationalisatie moeten opmaken, dat hij zijn kennis van dat onderwerp voornamelijk put uit de beide brochures van „Stoffel Sr”, waarvan de eerste de bestrijding van Van der Goes heeft uitgelokt. Deze brochures nu zijn allermint geschikt om kennis van het streven van George en Flürscheim (met één h) te verkrijgen, eenvoudig omdat ze ongeveer niets daarvan bevatten — zij hebben slechts eene bestrijdende, niet eene opbouwende strekking. — De bestrijding van den inhoud van deze brochures, in 's heeren L.'s betoog vervat, is dan ook minder een afbreken van de leer der landnationalisatie, als wel eene verdediging van het socialisme.

Toch geloof ik uit 's heeren L.'s woorden te moeten opmaken, dat hij wel degelijk eene bestrijding van de landnationalisatie bedoelt, waar hij zegt, dat hij mij zal bewijzen: „dat landnationalisatie is niet absoluut rechtvaardig, niet mogelijk en niet nuttig”.

Ik zal mij nu slechts bezighouden met datgene, dat werkelijk beoogt de bestrijding van eene leer, niet met de verdediging van een paar brochures, die voor 't grootste deel persoonlijke opvattingen van den schrijver geven, die met de landnationalisatie slechts zeer zijdelings te maken hebben.

De heer L. stelt voorop, dat, wie zich over het wezen van grond- en kapitaalrente eene meening wil vormen, moet beginnen met Marx te bestudeeren; van zijn standpunt is dit volkomen juist, maar ik kan met precies evenveel recht daartegenover stellen, dat men, voor het zelfde doel Flürscheim kennen moet — en evenals de heer L. kan ook ik dan zeggen, dat het lezen daarvan geen bijzondere zwaarigheden oplevert.

Dat de arbeiders het socialisme bijvallen is waarlijk meestal niet, omdat zij Marx begrepen hebben, maar om de directe voordeelen, die het socialisme hun belooft. Wat de intellectueelen betreft, zoo meen ik te moeten wijzen op den zeer grooten aanhang, die de landnationalisatie in Engeland en zijne koloniën vindt, een aanhang, die oorzaak is, dat het socialisme zich daar maar weinig ontwikkelt, en de „taxation of ground rents” daar de hoofdschotel van den politieken disch is.

Het betoog, dat landnationalisatie niet absoluut rechtvaardig is, grondt de heer L. daarop, dat er geen absolute rechtvaardigheid bestaat: „het is filosofisch nonsens, om van menschenrechten te spreken”. Dit zullen verscheiden filosofen niet met hem eens zijn, o. a. Kant niet die in zijn: „Zum ewigen Frieden” spreekt van: Die Giltigkeit dieser angeborenen, zur Menschheit nothwendig gehörenden und unveräußerlichen Rechte, en eenige bladzijden later van: (das) Recht des gemeinschaftlichen Besitzes der Oberfläche der Erde”.

De heer L. zegt: er zijn geen menschenrechten, of liever ik geloof er niet aan, maar ik kan mij nauwelijks voorstellen, dat hij dat meent. Immers hij moet toch, bij zijn ijveren voor het socialisme, uitgaan van de menschenrechten, die, door het in zich erkennen van menschenrechten, (of van iets, dat daarop lijkt, wat op 't zelfde neerkomt) bewijst, dat deze er zijn. „Neen”, zal hij misschien zeggen, „het is direct de menschenlijke natuur, maar indirect de economische noodzakelijkheid, die alle dingen, ook de menschenlijke natuur beheerscht”. Dit nu acht ik in strijd met de logica — dit kan nooit iemand weten, eenvoudig omdat het aan niemand gegeven is, over zijn natuur heen te denken — onze natuur, die onze denkwijze veroorzaakt, is het laatste, waarvan we ons bewust zijn — nooit kunnen we denken, waarom we denken.

Ik poogde daarop te geven eene voorstelling, hoe steeds meer de mensch had toegegeven aan het rechtsgevoel, dat in hem ligt, en nu zegt de heer L. dat ik daarbij bokken schiet als olifanten. (Dieren, die zeer zeker nooit bestaan hebben, omdat een bok een bok is, en niet een ander beest, dat op een olifant lijkt). Toen ik daarbij sprak van: „in de oudste tijden”, mijnheer L., had ik het oog niet zoo zeer op den tijd, die ons van die periode scheidt, als wel op den eersten ontwikkelingstijd van elken stam in het bijzonder; ik dacht daarbij aan de Germanen, die hunne vrouwen verdobbelden, ik dacht aan Afrikaansche negervorsten, die hun onderdanen verkoopen, aan de luie Grieken, die Heloten voor zich lieten werken, aan de lijfeigenschap in de middeleeuwen en later in Rusland, aan de zwarte slavernij in Amerika.

De landnationalisatie is onuitvoerbaar, zegt L., omdat er geen menschen zijn te vinden, die ze uit willen voeren — niemand kan, zooals Marx, voor 't socialisme gedaan heeft

aangeven, wie landnationalisators zullen worden. Nu geloof ik, dat het voor Marx heel makkelijk was, om te zeggen, wie socialisten zouden worden, maar toch meen ik niet, dat zijn voorspelling geheel bewaarheid is. Het proletariaat is in 't algemeen geen socialist — het is slechts strijder voor betere toestanden in zijn eigen belang, wat ook zeer natuurlijk is. Neen meneer L., — de socialisten, zij die met hun volle verstand Marx begrijpen en waardeeren, die inzien, dat de gemeenschappelijke productiewijze het menschdom het geluk zal brengen, komen niet méér voort uit 't proletariaat dan uit de bezittende klasse — het zijn die personen die over hun eigenbelang kunnen heen zien, en diezelfde personen zullen 't zijn, die de landnationalisatie zullen invoeren. Eene hervorming gaat niet uit van eene bepaalde klasse — zij gaat uit van die personen, die overtuiging en verstand genoeg hebben, om ervoor te strijden, en om de strekking ervan te begrijpen — die personen zijn het, die de massa moeten influenceeren — zij zal dan, al is 't met tegenzin, volgen. „We gaan”, zegt de heer L., niet in de richting van de landnationalisatie — dat ben ik niet met hem eens. Als we doorgaan met te beproeven eene betere verdeling van den rijkdom te bewerken door middel van pensioenwetten en dergelijke, die langs een grooten omweg loonsverhooging voor den arbeider beteekenen, dan komen we onvermijdelijk tot eene hoogere en betere belasting op den grond. Want we zullen niet lang kunnen voortgaan met industrie en kapitaal hooger te belasten, omdat dan industrieelen en kapitalisten eenvoudig het bijltje er bij neerleggen, en het land uitgaan. Het grondbezit evenwel, kan niet meegenomen worden — hij, die den grond heeft, kan wel het land uitgaan, maar zijne belasting zal hij hier moeten blijven betalen.

Het spijt mij, dat de heer L., mijne paar regels over rente niet begrepen heeft; ik verdedig geen enkelen vorm van rente, noch van kapitaal, noch van grond, ik heb alleen gezegd, dat rente alleen mogelijk is, wanneer er sprake is van een monopolie, en ik heb daartoe Bastiat alleen aangehaald, om te betoogen, dat deze ongelijk had, zoodat ik hier niet met Bastiat, maar integendeel met mijn verstand ben te rade gaan.

Nu de groote kwestie: het economisch beginsel. Hierover weet de heer L., twee en een halve kolom vol te schrijven, met slechts één argument, en wel het volgende:

Als geldkapitaal zonder grond niet uit zichzelf rente opbrengt, wijl het bezit ervan geen monopolie is, hoe moet dan verklaard worden, dat het ruilbaar is tegen grond, die wèl rente opbrengt uit zichzelf?

In de eerste plaats moet ik daartegen opmerken, dat het grootste deel van het kapitaal, n.l. het valsche, wel verruilbaar is tegen grond, omdat het bezit ervan eenvoudig een andere vorm van grondbezit is. Of is de hypotheekhouder, de aandeelhouder in mijnen of bronnen niet evengoed grondbezitter, of wordt niet eene leening door den Staat aangegaan feitelijk gedekt door het grondbezit zijner inwoners? Dit voor ongeveer $\frac{2}{3}$ van alle kapitaal. Maar het echte kapitaal is ook ruilbaar tegen grond, of wel tegen valsche kapitaal, en toch brengt het uit zichzelf geen rente op. Dit doet het ook niet — zet maar eens een machine een jaarlang buiten en kijk dan eens, of er een product van gekomen is. Maar het echte kapitaal is op 't oogenblik een monopolie en wel een monopolie van de bezitters van grond en valsche kapitaal. Als het zulk eenen bezitter voordeeliger voorkomt, om machines inplaats van grond te nemen, dan doet hij dat, maar dat kan hem alleen dan voordeeliger voorkomen, zoolang die machines eene huur opbrengen, minstens gelijk aan de grondrente, en dat doen die machines alleen, zoo lang ze een monopolie zijn. De hoeveelheid echt kapitaal wordt dus beperkt door de directe en indirecte grondbezitters, omdat zoodra er „te veel” is, zijn huur daalt, en er niet meer van vervaardigd wordt. Dat de arbeid instaat is, huur van het echte kapitaal te betalen komt, omdat de arbeider die met machines werkt, in gunstiger conditie is, dan degeen, die ze niet heeft, waardoor hij in staat is, meer te produceeren, welk product hij dan aan den eigenaar kan afstaan. Als er echt kapitaal in overvloed op de wereld was, zoodat de huur ervan, door het groote aanbod, te laag werd, dan zou dit tengevolge hebben, dat geen grondbezitter meer zijn grond met kapitaal zou willen verruilen. Maar daar het kapitaal zonder grond waardeloos is, zou dit enkel veroorzaken, dat, door de verhoogde productiviteit van den arbeid, deze in staat zou zijn, een hoogere grondrente te betalen, die de grondbezitters haastig zouden inpalmen.

Bestond er echter geen grondbezit meer, dan zou het bezit van zoo veel en zoo goed mogelijk echt kapitaal het eenige zijn dat den een voordeel boven den ander kan geven; dan zou de productie van echt kapitaal onbeperkt zijn, en de huur ervan zou dalen tot een minimum n.l. tot de onderhoudskosten. Al had iemand nog zooveel echt

kapitaal, dat zou de anderen geen schade, maar hem alleen voordeel bezorgen, terwijl elke groot-grondbezitter schadelijk is voor zijne medemenschen, omdat hij hen de gelegenheid beneemt, gebruik te maken van dat beperkte stukje grond, dat aarde heet, en dat voor alle productie noodzakelijk is.

S. H. STOFFEL.

Naar aanleiding van Jan van der Waerden's „Aan Delft.”

Een niet te loochenen evenredigheid bestaat er tusschen de karakters der elkaar opvolgende corps-presidenten Van der Waerden en Dubourcq en die der tijden van hun presidium. Dit feit heeft al heel wat op zijn rekening, onder meer 't laatste stuk van Jan van der Waerden met zijn heftigen aanval tegen Dubourcq's beleid, zijn afkeuring-bij-voorbaat van Op ten Noort's doen.

Al mocht ook de merkwaardig snelle evolutie in 't begin van v. d. W.'s presidentschap gevolgd zijn door een wat langzamer gang in 't tweede gedeelte, vooruitgang bleef toch te constateeren en de wil van 't corps was een groot genoeg aantal malen met de zijne één gebleken, om schijn van recht te hebben, zijn wil althans met dien der meerderheid te vereenzelvigen, in zijn geest den heerschenden corpsgeest te zien. En een van deze meening zijnde moest wel denken dat slechts een krachtige leiding noodig zou geweest zijn om den vooruitgang te handhaven, moest wel aan Dubourcq de schuld geven van den stilstand, een schuld groter omdat het met moeite veroverde door gebrek aan cultiveering weer verloren zou gaan. Er was immers slechts een begin gemaakt, het oude geslacht om het nieuwe te gaan bouwen! Wel een deceptie is het laatste jaar voor v. d. W.'s getrouwen geweest en dat hij zelf 't ergst teleurgesteld werd blijkt uit zijn stuk. En zeker zou ik hem gelijk geven en met hem treuren en toornen, als het waar was dat met hem de vooruitgang gekomen en gegaan was, maar mijn toorn zou meer mijzelf dan Dubourcq gelden, mijzelf, omdat ik een zaak gesteund had, zoo weinig krachtig uit zich zelf dat ze met één persoon staat of valt.

De grootste fout of juist het voornaamste punt waarover ik 't met hem oneens ben is de enorme invloed dien hij aan één persoon toeschrijft iets waarin hij 'teens is met den laatsten corpsverslaggever, te verwonderlijker daar beide toch ver staan van alle burgerlijke ideologie.

Wanneer we de verandering van 't corps aan Van der Waerden toeschrijven en bedoelen de innerlijke verandering, dan is dit „verwisseling des wezens en des schijns”. Er is in 't corps tweërlei evolutie, die van den corpsgeest en die van de uiterlijke vormen. De uiterlijke vormen zijn slechts de symbolen voor den geest; en noch kunnen deze den geest veranderen noch ook lang bij den zich veranderen geest achterblijven of voor zijn, want ze groeien op uit den geest en wisselen met den geest. En hoe meer het uiterlijke met het innerlijke in overeenstemming is, hoe mooier en beter 't zijn zal, want anders toch zullen de vormen door gebrek aan voedsel sterven. Een gezonde groei zal dus zijn evolutie van den corpsgeest en de vormen er zoo veel mogelijk mee in harmonie. De geest zelf is afhankelijk van velerlei oorzaken van buiten, van de in de maatschappij heerschende begrippen, van maatschappelijke evolutie, opvoeding, middelen enz. der leden, en ook van de ontwikkeling die de leden zich zelf verwerven, van den invloed op elkaar. 't Wezenlijke van iemands invloed zal zijn de invloed die hij op den corpsgeest heeft. Deze zal uit den aard der zaak gering zijn; te veel andere oorzaken verzwakken of versterken dien, zoodat op 't eigenlijke resultaat de uitwerking weinig zal zijn. Aan iemand groote verandering van den corpsgeest toe te schrijven is hem iets bovenmenselijks te wijten. Wel kan hij, zooals de laatste druppel schijnt het glas te doen overloopen, maar in werkelijkheid evenveel als elk der andere druppels verricht, de schijnbare oorzaak zijn, in wezen is die invloed slechts een geringe factor in 't evolutieproces, bovendien is die invloed meestal een secundair maatschappelijke.

Ook in de maatschappij zal er iets analoogs zijn, ook een evolutie van geest en vormen, maar een enorm verschil is er tusschen corps en maatschappij, want waar de evolutie in den corpsgeest voornamelijk door oorzaken van buiten komt en dus door wetten en personen weinig te veranderen is, zal in de maatschappij waar de geest door economische factoren voornamelijk beheerscht wordt een verandering in economische verhoudingen van grooter invloed zijn: in 't corps komt de evolutie door oorzaken van

buiten, in de maatschappij door oorzaken in de inrichting zelf gelegen. Daarom is 't een onjuistheid van wetswijzigingen, een nieuwe Senaat enz. veel voor de evolutie van 't corps te verwachten, en is 't betrekkelijk belang voor de vooruitgang veel kleiner in 't corps dan een wet of een nieuw ministerie in de maatschappij.

Deze vrij lange uitwijding was noodig om de beteekenis van 't presidenten-tweetal verder na te gaan. Wat heeft nu J. v. d. W. gedaan? Toen hij president werd waren de vormen bij den geest achtergebleven. De oude mores het studentikooze gedoe, kwamen niet meer overeen met den geest, getaptheid was een belachelijk begrip, een nieuw leven was aan 't groeien. Dit en meer nog officieel te erkennen, de vormen uit traditie achtergebleven er mee te doen harmonieeren is grootendeels het zeer te waardeeren werk van Jan v. d. W. geweest. Hem grooten lof te onthouden voor de wijze waarop dit geschied is, vooral voor de meerdere schoonheid en inhoud gegeven aan de officieele speecheu zou onbillijk zijn.

Maar die snelle gang was de gang der uiterlijke vormen; niet het wezen van 't corps is veranderd. Toen nu in wezen en schijn harmonie was gekomen, moest op dien vooruitgang wel stilstand volgen. Laat ons niet vergeten: 't nieuwe leven door Jan v. d. W. als toekomst gezien, hier en daar al opbloeiend uit het oude is niet het leven overeenkomend met den corpswil van nu. Jan v. d. W. is niet gekozen tot president om dat nieuwe te brengen; een groot deel zijner voorstanders waren zij, die zich in den ouden toestand niet konden schikken, die de disharmonie als een druk op zich voelden, maar die nu ook tevreden zijn. En al behoor ik tot degenen die meer zouden gewild hebben, ik zie in, en de laatste tijd heeft er mij meer van overtuigd, dat geen wetten, voorstellen en speecheu dit zullen verkrijgen als de geest er niet rijp voor is.

Een tijd van stilstand moest volgen; en met evenveel recht kan men 't komen hiervan aan Jan v. d. W. als aan Dubourcq wijten, al zou misschien de eerste dien stilstand niet van kalme hebben doen vergezeld gaan. Dien stilstand (der vormen ook nu weer) vervangen te hebben door voortgang, zou het aan Jan v. d. W. gelukt zijn? Een tweede presidium van Jan v. d. W. had waarschijnlijk fiasco gemaakt en al had hij eenige veranderingen er door gehaald, deze dan waarschijnlijk door persoonlijke invloed ontstaan en niet door gezonden groei, zouden hem waarschijnlijk niet lang overleefd hebben, en tot het heil van 't corps weinig bijgedragen.

De hevige verwijten aan Dubourcq zijn dan ook m. i. onverdiend. Wel zijn er kleinigheden waarin ik hem gaarne anders had zien doen, wel had hij iets meer zijn vooruitstrevenden geest kunnen toonen met name in de senatendiners-correspondentie-quaestie (waar ik echter niet over oordeelen kan) en vooral in het $\frac{2}{3}$ -vraagstuk; in 't algemeen genomen is hij de bij den toestand passende president geweest.

Nog een enkel woord over een dogma, dat van de rust en van den partijstrijd. „Het corps is in rust verzonken en 't kan slechts gered worden door 't weer ontbranden van den partijstrijd.”

De rust is o. a. officieel geconstateerd door Dubourcq. Maar de bewijzen die hij er voor geeft maken de zaak verdacht. In de corpsvergaderingen werd geen belang gesteld. Men denke zich: de corpsleden stormlopend naar een vergadering waar de „technische herziening der kieswet” werd behandeld, of 't corpsverslag, waarvan niemand wist dat het ter lezing lag en waar toch niets aan te doen was! Indien een soepquaestie een stormloop verwekte, zou dat voor een gezond leven pleiten? Jan v. d. W. heeft al genoemd het leven dat er was nog op de S. D. P. C., nog in 't Weekblad. Deze belangstelling zal zijn invloed doen gelden, de evolutie in den geest, (een secundair maatschappelijke werking) zal de vormen achter zich laten tot weer een tijd komt dat de vormen herziening behoeven. Dat de „Weekblad-groep” zich zooals J. v. d. W. opmerkte afgekeerd heeft van 't corps (bedoeld is van 't streven naar herziening der corpsvormen) is 't gevolg van 't juiste inzicht dat zulk een verandering niet kunstmatig moet geschieden.

Naast de door J. v. d. W. aangehaalde teekenen zijn er nog: de betere sprekerslijst van Vrije Studie maar vooral de Igov-avond, in dit blad reeds als 't begin eener nieuwe fase der kroegjolen gesignaleerd. Ziet J. v. d. W. in de „Weekblad- en leeszaal-menschen” de besten in 't Corps, dan stel ik mijn meening er tegenover dat ze zeker elementen in zich hebben, die 't nieuwe leven doen zien, maar dat ook in de „Igov-menschen” zulke bestanddeelen zijn en dat de komende generatie niet exclusief 't een of 't andere zal wezen, maar uit beiden 't levende (d. i. het tegen den tijd bestand zijnde) opnemen en dat daaruit zal ontstaan niet het ideaal, maar de student behoorend bij zijn tijd. Er

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van DONDERDAG 10 JANUARI 1901.

is een maatschappelijke oorzaak die een mindere belangstelling in 't studentenleven en in 't Corps noodwendig maakt, de scherper wordende strijd om 't bestaan, en een crisis voor 't Corps kan er 't gevolg van zijn. Vermindering van contributie zal wel iets helpen maar de belangstelling niet veel grooter maken. Deze soort rust is 't gevaar voor 't Corps, maar partijstrijd zal niet helpen.

Over dien partijstrijd zijn merkwaardige dingen gezegd. Tegenover Op ten Noort met zijn: er moeten geen partijen zijn staat (de eene enormiteit is de andere waard) J. F. L. met de opmerking dat 't zoo jammer is dat de partijen zich vermengen, dus al ware ze er niet, dan moesten ze gemaakt worden, 't eene kunstmatige staat tegenover 't andere. Ze zijn natuurlijk en daarmee voldoende verdedigd.

De meeningen naast elkaar of tegenover elkaar is de groote quaestie en dan schijnt het mij toe dat in 't gewone leven ze zeer goed naast elkaar geplaatst kunnen worden, dat ruzietjes, anti-pathieën uit den partijstrijd komend vermeden moeten en kunnen worden, maar wordt niet dikwijls partijverschil genoemd, wat in den grond op een persoonlijke antipathie berust. Een openlijke strijd moet er zijn, maar niet in alle daden van 't dagelijksch leven behoefte die zich te toonen, een openlijke strijd in 't Weekblad, Debating, Corpsvergaderingen. „Schrik nooit terug voor een eerlijk debat” haal ik uit V. d. W.'s inauguratiereed aan. Deze strijd kan te mooier zijn naarmate ze minder 't eigenbelang raakt. En 't eigenbelang zal ze niet raken als 't corps vrij is, d. i. als nooit eenig geuit woord op dien 't uitte gewroken wordt, als in 't dagelijksch leven meeningen naast elkaar kunnen gezet worden, zoo goed als bij andere gelegenheden tegen elkaar verdedigd worden. Op ten Noort schijnt deze vrijheid in 't corps voor te staan. Een bewijs is dit voor de steeds blijvende evolutie van den corpsgeest, want men zal zich herinneren dat de zgn. democratische beweging voor een deel begonnen is omdat die vrijheid afwezig was, omdat menschen van andere overtuiging niet geduld werden. 't Corps moest anarchistisch zijn en kan dan ook; er is een eenheid van belangen van alle leden, maar dan moet ook 't corps de plaats zijn voor vrije ontwikkeling van alle meeningen en richtingen, zelf geen richting hebben (geen telegrammen aan de koningin!) maar alle richtingen omvatten. Want als de vormen in overeenstemming moeten zijn met den geest en de geest niet een exclusieve politieke richting heeft, maar alle kan hebben, dan moeten dus de vormen geen richting hebben maar vrij zijn. Den Senaat de dankbare taak deze vrijheid te handhaven!

v. d. B.

Dit was grootendeels geschreven toen ik U. L.'s protest las. In enkele opzichten, hij zal 't bemerkt hebben, ga ik met hem mee. 't Grof-persoonlijke echter in zijn stuk maakt tegenover de wel heftige maar ruitelijke aanval van Jan v. d. W., m. i. een droevig figuur. Waarom ook hier weer strijd in ruzie doen ontaarden?

v. d. B.

Waarde Redactie.

Omstreeks nieuwjaar is den abonné's van het Studenten-weekblad een Protest toegezonden, hetgeen ik als zoodanig ook ontving.

Dit protest is geschreven naar aanleiding van mijn artikel „aan Delft” in het Weekblad van vóór Kerstmis en is tegen, niet aan mij gericht.

Deze uitdrukking duidt ten volle het karakter ervan aan. Terwijl in ieder ander geval, tot recht begrip der door mij toen aangerode zaken en voor dit antwoord, door mij eenige kanttekeningen zouden zijn doorgezonden, om aldus de waarde van dit protest en het goed recht van het artikel „aan Delft” te doen uitkomen, zoo zal ik dat nu nalaten. Deels omdat bedoeld geschrijf mij te weezinwekkend is, deels omdat ik uit piëteit voor den schrijver dit wil nalaten.

Deze weezin ontstond, toen me bij het lezen onmiddellijk bleek, dat we hier te doen hadden met een uiting van persoonlijke haat van den kant van iemand, die eens dicht naast mij leefde en waarvan ik sindsdien verwijderde. Met den haat van dengeen, die later geen daad of uiting van mij meer als „recht” wilde erkennen en wiens opgekomen verkleiningswoede ieder objectieve beoordeeling uitsloot en iedere gedwongen achting smoorde.

Uit piëteit omdat U. L. de heer Th. v. d. W. moet zijn en ik in het Studentenweekblad geen Kain-Abel-polemiek wensch, die Corps noch menschen ten voordeele kan komen.

Door deze ontdekkingen zult u begrijpen dat het mij onmogelijk was genoemd geschrijf als een oprecht zoggemeende en terwille van het Corps- en menschenbelang geuite overtuiging te beschouwen.

Mocht de onmogelijkheid zich echter voordoen, dat ik mij in den anonymus U. L. vergist heb, dan zal deze ontzuivering voor mij wel voldoende zijn „Protest” als een tot mij gerichte polemiek te beschouwen en kan uw Weekblad enkele kolommen druk ontvangen over den arbeid en den invloed van het Senaatsjaar onder mijn voorzitterschap en de strooming van onze groep die destijds zich sterker in het Corps openbaarde. We zullen dan weer zien dat de daden der menschen ontstaan in het verkeer met hunne omgeving en de krachtigste menschen gevormd worden in den hardsten strijd; en dan zal blijken opnieuw, wat ik vertrouw dat uit mijn stuk aan Delft gebleken is: dat het er mij niet om te doen kon zijn mijn Senaatsjaar te verheerlijken; maar dat ik de slapte van het daarop volgende mocht en wilde aantoonen. En dat ik mij slechts voorgenomen had, de democratie in Delft aan te moedigen het Corps niet te laten schieten, waar ze door het tot zich trekken en dus wijzigen dezer organisatie haar veld kan uitbreiden en zelf daardoor sterker moet (zal) worden.

Ter Neuzen.

J. VAN DER WAERDEN.

Socialisme en Landnationalisatie.

Ik heb mij dikwijls verwonderd, dat blijkbaar onder de vele lezers van het Studenten-Weekblad er geen enkele gevonden wordt, die het oneens is, met het streven der sociaal-democraten. Behalve Stoffel, die, zonder eenigen aanval tegen het socialisme, kalm zijne ideeën uiteenzette, scheen en schijnt ieder het volkomen met dit streven naar verbetering eens te zijn! Dit nu heeft mij, zooals ik reeds gezegd heb, ten zeerste verbaasd.

Het socialisme of beter gezegd de leden der S. D. P. C. wijten den tegenwoordigen misstand der maatschappij hoofdzakelijk aan de verkeerde wijze van productie. Hun grootste grief is dan ook gericht tegen hen, die voor die productie zorg dragen, tegen den werkgever. Nu toch is duidelijk, dat niet de tegenwoordige werkgever de hoofdschuldige is van het verhongeren van het grootste gedeelte der menscheid. Alle groote maatschappijen en handelsondernemingen zijn tegenwoordig het eigendom niet van den werkgever, neen, van hen, die meestal niets met de verrichtte arbeid te maken hebben, van de aandeelhouders, de geldbezitters. De werkgever staat, is zelf weer ondergeschikt aan die personen, hij is gedwongen, op gevaar van ontslagen te worden, die heeren, voor hun niets doen, het noodige dividend uit te keeren.

Onwillekeurig vraag ik mij nu af, is het wel juist gezien om in den eersten plaats hem te treffen, den persoon, die meestal zelf weer afhankelijk is van een macht boven hem! Is het niet veel natuurlijker en eerlijker er naar te streven een fout in zijn wortel aan te tasten, en de personen te treffen in wier dienst feitelijk alle andere ondergeschikten der fabriek staan; voor en door wien dus ook de arbeiders het noodige loon onthouden wordt?

Hebben wij deze vraag bevestigend beantwoord dan bemerken wij ook, dat niet de wijze van productie, maar eigenlijk het bezit, de grond is van de misstanden in onze tegenwoordige samenleving. Ons streven moet dus dan ook niet, zooals van de sociaal-democraten, tegen de wijze van productie maar tegen het bezit gericht zijn.

Dat de tegenwoordige aanhangers van Marx dit ook reeds ten deele inzien, blijkt wel hieruit dat ook zij, zoodra zij de meerderheid in de kamer zullen verkregen hebben, het plan koesteren, om door een progressieve inkomstenbelasting het geldbezit, naar zij hopen, te vernietigen. Ook dit laatste echter is niet doeltreffend, en het zijn de landnationalisators, die dit ingezien hebben. Hoe toch, zoo redeneeren deze, is het geldbezit te vernietigen, zoolang deze lieden den grond in hun bezit blijven behouden! Hetgeen wij ten allen tijde noodig zullen hebben voor welk doeleinde ook, zal uit den grond moeten komen of op den grond moeten staan. Nu kunnen, daar zij weten dat niets kan bestaan zonder den grond, die zij bezitten, de eigenaren,

voor het gebruik van dien grond door anderen, eene zoodanige vergoeding eischen, dat zij van deze opbrengst, ondanks het bovengenoemde progressieve inkomstenbelastingstelsel, ruim zullen kunnen blijven leven, terwijl hun kapitaal onaangetast blijft. En wij, als wij niet wenschen om te komen, zullen gedwongen zijn de gevraagde vergoeding te betalen. Eerst dus na landonteigening zal deze bovengenoemde maatregel de geldbezitter dwingen; niet alleen van zijn renten maar ook een deel van zijn kapitaal te leven en dus zijn wij dan eerst instaat zijn geldbezit te verminderen ja zelfs tenslotte te vernietigen.

Mijns inziens is dus het eerste streven der landnationalisators juist dan dat der sociaal-democraten.

P.

Correspondentie.

U. L. De Redactie neemt uw stuk niet over.

Berichten en mededeelingen.

Het vijftal van de Delftsche Studenten IJclub won op de Interacademiale Wedstrijden te Groningen den Corpsprijs.

PERSONEELE WEDSTRIJD.

1^e prijs: De Jonge.

2^e prijs: Klein.

3^e prijs: Moltzer.

S. D. P. C.

Woensdag 23 Januari 8^{1/2} uur in Stads Doelen,
OPENBARE VERGADERING.

Spreekster: HENRIETTE ROLAND HOLST.

Onderwerp: Resultaten en vooruitzichten van het Socialisme.

ADVERTENTIEN.

Er is gelegenheid voor **TWAALF HEEREN**
OM TE DINEEREN.
Adres VERVERSDIJK No. 50. (386)

GELEGENHEID om degelijk te
DINEEREN.
Adres Bureau van dit Blad.

Gelegenheid om goed te Dineeren
voor 6 à 8 Heeren.
Adres KOORNMARKT No. 40.

DICTATEN.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het
overschrijven van **DICTATEN.**
Koornmarkt 25. J. VAN WEELE.

L'Etudiant Socialiste.

Organe international des Etudiants et Anciens
Etudiants Socialistes.

(Paraissant le 1er et 15me de chaque mois.)

Abonnement d'un an fl. 1 50.

Administration et Rédaction: 38, RUE DE TREVES,
BRUXELLES.

Eerstdaagsch zal verschijnen:

ORANJE-NASSAU-MECKLENBURG-SCHWERIN GEDENKBOEK.

uitgegeven bij gelegenheid van het Huwelijk van
Hare Majesteit Koningin Wilhelmina met Zijne Hoogheid Hertog
Hendrik van Mecklenburg-Schwerin.

Dit gedenkboek zal worden uitgegeven in 12 à 15 afleveringen à **90 cent.** welke een rijk Geïllustreerd Prachtwerk zullen vormen. In geen geval zal 't werk meer dan 15 afleveringen beslaan.

Zoodra 't boek compleet is zullen losse Prachtbanden, voorzien van 't Alliantiewapen, verkrijgbaar worden gesteld voor lagen prijs.

Een klein getal genummerde exemplaren Weelde-uitgave zal verkrijgbaar zijn à /1,90 de aflevering.

Het eerste gedeelte, samengesteld onder leiding van den Heer W. G. VAN NOUHUIJS, bevat bijdragen van actueele of historische beteekenis, terwijl het tweede gedeelte uitvoerige verslagen zal bevatten van de Huwelijksvoltrekking en de daarmede gepaard gaande feestelijkheden.

De eerste afleveringen zullen onder meer behelzen:

Uit de jeugd en omgeving van Hertog Heinrich Wladimir Albrecht Ernst van Mecklenburg-Schwerin, door JOHAN GRAM, versierd met een groot aantal illustraties.

Oranje-Nassau en Mecklenburg, door Kolonel F. DE BAS, opgeluisterd met vele authentieke afbeeldingen. Neêrlands Betrekkingen tot Mecklenburg, door Prof. P. J. BLOK.

De Staatsrechterlijke positie van den Gemaal der Koningin, door Prof. L. DE HARTOG.

Overzicht van onze Staatkundige Geschiedenis onder de Regeering van Koningin Wilhelmina tot haar Huwelijk, door Mr. R. MACALESTER LOUP, versierd met tal van platen en portretten.

Overzicht van de geschiedenis der Koloniën gedurende ditzelfde tijdvak, door E. B. KIELSTRA, versierd met tal van platen en portretten.

Dr. D. C. NIJHOFF. Prinses Wilhelmina, gemalin van Willem V, geïllustreerd.

Een huwelijk eener Prinses van Oranje-Nassau, door Mr. G. H. BETZ, geïllustreerd.

In en om de Residentie, geïllustreerd door WILM STEELINK.

Gedichten van Dr. SCHAEPMAN, FIORE DELLA NEVE, G. F. HASPELS e. a.

Composities van BERNARD ZWEERS, e. a.

Aan het tweede gedeelte, bevattende de beschrijving van de huwelijksplechtigheid en de feestelijkheden zoowel in 's Hage en Amsterdam als in alle andere plaatsen, zal de meeste zorg worden besteed, en zooveel mogelijk reproducties worden opgenomen van alle Huldeblijken, welke de verschillende steden aan het Vorstelijk Echtpaar zullen aanbieden, met vermelding der namen van alle leden der Feestcommissies in de meeste steden; eveneens zal een complete lijst der intekenaren aan het werk worden toegevoegd.

 Men teekent in bij den Boekhandelaar J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33, bij wien ook exemplaren ter inzage zijn te bekomen.